

Л-витѣ послѣдни години били смѣтени отъ една прочута прѣпирня, която раздѣлила учения свѣтъ; касаяло се да се знае кой пръвъ, той ли или Нютонъ, билъ открилъ диференциалното смѣтане. Сега се вижда добръ доказано, че **Л**-вото изобрѣтение е било независимо отъ Нютоновото, па било и обнародвано по-напрѣдъ. **Л** билъ изобрѣтателъ на една смѣтачка (аритметич. машина), единъ образецъ отъ която още се пази въ Геттингенъ. **Л** вѣтъ трудове се намиратъ разпрѣснати въ европейскитѣ библиотеки; нѣкои сж още неиздадени; между непълнитѣ издания най-пълно е Дютенсовото (Женева, 1768, 6 т.); най-доброто издание на философскитѣ му трудове е Ердмановото (1840); и най-доброто животоописание на **Л** е отъ Guhrauer, Leibnitz, Eine Biographie, 2 т. 8° (Бреславль, 1842).

Лайденъ. Холандски градъ, 16 килом. на сѣв.-ист. отъ Хага, 40 килом. на юго-зап. отъ Амстердамъ, на Стари-Рейнъ, 10 килом. отъ морето, на мѣстото, дѣто се срѣщатъ нѣколко канализирани рѣки; съобщава се по канали съ Хаарламъ и Хага; станция на желѣзницата отъ Амстердамъ за Ротердамъ, съ клонъ за Утрехтъ; 44,650 жиг. **Л** е най-старий градъ въ Холандия и има пространство за три пѣти по-вече отъ сегашното си население. Въ 1640 тоя градъ е ималъ 100,000 души; въ 1750 това число било спаднало на 70,000, а въ началото на тоя вѣкъ на 30,000. Отъ 1830 търговията почнѣла изново да цѣвти и населението да се увеличава. Улицитѣ сж широки, и общественитѣ сгради хубави. Въ града има развалини отъ старъ замъкъ, който се прѣдполага да е правенъ

отъ римлянетѣ прѣди Р. Х. Главнитѣ фабрични произведения сж асета и вълнени платове, нъ, въ много малкъ размѣръ сравнително съ прѣдшнитѣ врѣмевна; голѣмо е числото на печатницитѣ, които въ XVI-и и XVII-и вѣкъ сж били най-прочутитѣ въ Европа; градътъ е важно тържище на сирене и масло. Нъ главното украшение и слава на града е университетътъ, който е билъ най-първий въ Европа. Интересно е происхождението на тоя университетъ. Въ 1574, когато Холандия се борила да охвърли игото на Испания, **Л** билъ обсаденъ отъ испанцитѣ и истеглилъ всичкитѣ ужаси на глада. Седемъ седмици жителетѣ нѣмали хлѣбъ да яджатъ, и множества гинжли отгладъ. Геройскій кметъ, Пиетеръ Фаанъ деръ Верфъ, дори и прѣдложилъ тѣлото си за храна на нѣкои, които му се молили да прѣдаде града. Най-сетнѣ оранжскій князь развалилъ каналитѣ, наводнилъ страната, издалъ много испанци и освободилъ лайденци. Тоя князь сега прѣдложилъ на лайденци, като възнаграждение за безподобнитѣ имъ патила, или да опрости нѣкои данъци или да основе единъ университетъ въ града. Лайденци благородно избрали послѣдното, и университетътъ сѣе оветилъ въ 1575. Много знаменити учени отъ всички европейски страни сж били свѣрзани съ него, като професори или студенти. Да споменемъ само Гроциуса, Декарта, Голдсмита. **Л** е и родното мѣсто на Мушенбрека, изобрѣтателъ на лайденската стѣкленица (виж. *Електричество*). Университетътъ притежава цѣнна библиотека съ много рѣдки рѣжкописи; великолѣпна сбирка по ме-